

СТАНОВИЩЕ

От проф. Борислав Георгиев Георгиев, дм,
Началник на Клиника по кардиология към МБАЛ „НКБ”
Член на научното жури за конкурса за придобиване на академичната длъжност „доцент” в
област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление
7.1. Медицина (Вътрешни болести), един на половин щат,
обявен в ДВ бр. 37 от 26.04.2024 г

За горепосочения конкурс са подадени документи от двама кандидати - д-р Рада Ганчева, дм и д-р Нонка Юркова, дм. Представените от кандидатите документи са в съответствие с изискванията на регламента за академичната длъжност „доцент” и правилника на Софийски университет “Св. Климент Охридски”. Не откривам пропуски в представената документация и декларирам, че нямам общи научни трудове с двамата кандидати.

1. Научно-изследователска дейност

1.1. Публикации.

Д-р Нонка Юркова дм, асистент към Катедра „Вътрешни болести, фармакология и клинична фармакология, педиатрия, епидемиология, инфекциозни и кожни болести” на СУ „Св. Климент Охридски” е представила списък и копия на публикации в специализирани научни издания (статии, монографии, и др), придружени със справка за цитирания, справка за публикации, реферирани и индексирани в световни бази данни с научна информация. Приемам, че Комисията по допустимост на документите е приела разпределението на доказателствения материал според изискванията.

1.1.1. Списък на публикации

- Защитен дисертационен труд на тема „Метаболитен синдром, Неалкохолна стеатозна болест и сърдечно-съдови усложнения - диагностика и лечение“
- Публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд - Метаболитен синдром, Неалкохолна стеатозна болест и сърдечно-съдови усложнения – диагностика и лечение. София, 2022, ISBN 978-619-92274-0-4.
- Монография - Метаболитен синдром, Неалкохолна стеатозна болест и сърдечно-съдови усложнения. Монография. София, 2021, ISBN 978-619-188-780-4.
- 12 Публикации в научни списания

1.2 Научни форуми

За конкурса д-р Нонка Юркова е изброила 4 публикувани текста от участия в конференции и 2 международни конференции, на които е присъствала без научно участие.

1.3 Авторство и цитирания

Не намерих данни за общият импакт фактор на публикациите за участие в конкурса, както и за индивидуалният импакт фактор на кандидата.

Приложена е справка от ЦМБ за 1 цитация на български език, 50 цитирания на публикации в индексирани и реферирани в Scopus и 36 цитирания в Web of Science, без информация за повторения в двете бази данни и 9 в други чуждестранни свободно достъпни източници. Изключени са автоцитатите.

1.4 Участие в научно-изследователски проекти

Кандидатът е участвал в международен проект Masterclass in organ transplantation - November

2022 - March 2023, credited with 12 EMC credits by the Romanian College of Physicians according to decision No. 1812/01.03.2023. Series B, No. 3/10.03.2023.

2. Профил на научно-изследователската, практическа и приложна дейност

Трудовете, представени за участие в конкурса, са общо 13.

Основните приноси идват от дисертационния труд и свързани публикации.

В научна разработка „Метаболитен синдром, Неалкохолна стеатозна болест и сърдечно-съдови усложнения – диагностика и лечение“ целта е да се определи значението на Метаболитния синдром (МетС) и Неалкохолната стеатозна болест (NAFLD) за сърдечно-съдови заболявания (ССЗ) и усложнения и да се създаде диагностично-терапевтичен модел на поведение. Създаденият алгоритъм за оценка на риска за ССЗ при пациенти с МетС и NAFLD позволява прогнозиране на сърдечно-съдовия риск чрез неинвазивни маркери за оценка.

Уточненият терапевтичен алгоритъм при пациенти с МетС и NAFLD предлага прецизиране на клиничното поведение. Като принос с оригинален характер се отчита доказването на значението на NAFLD като самостоятелен рисков фактор и създаването на прогностичен модел за ССЗ при пациенти с МетС и NAFLD; създаването на клиничен алгоритъм на поведение при пациенти с МетС и NAFLD; оценяването ролята на NAFLD при пациенти с Чернодробна трансплантация (ЧТ). Като принос с потвърдителен характер се посочва потвърждаването на значението на главните рискови фактори за ССЗ, на проинфламаторната активност за възникване на ССЗ и на алкохола и тютюнопушенето за развитие на сърдечно-съдови усложнения. Книгата може да се използва при пациенти с Метаболитен синдром, Неалкохолна стеатозна болест и сърдечно-съдови заболявания за ефективно управление на сърдечно-съдовия риск.

В Монография „Метаболитен синдром, Неалкохолна стеатозна болест и сърдечно-съдови усложнения“ - се достига до следните резултати: 1. Потвърждава се значението на главните рискови фактори за ССЗ; на проинфламаторната активност за възникване на ССЗ; на алкохола и тютюнопушенето за развитие на сърдечно-съдови усложнения. 2. Доказва се значението на NAFLD като самостоятелен рисков фактор и се предлага прогностичен модел за ССЗ при пациенти с Метаболитен синдром и NAFLD. 3. Предлага се клиничен алгоритъм на поведение при пациенти с Метаболитен синдром и NAFLD. 4. Оценява се значението на NAFLD при пациенти с чернодробна трансплантация. Монографията е предназначена за специалисти и специалисти по гастроентерология и кардиология, както и за общопрактикуващи лекари.

Кандидатът представя данни за работа по направления: Математически модели за оценка на изхода при чернодробна трансплантация на възрастни и предсказващи фактори за тежък COVID-19; Роля на Т-клетките при чернодробна трансплантация ; Чревен микробиом, Синдром на раздразненото черво и хранителна непоносимост, но от представените доказателства няма значими приноси в тези проучвания с големи авторски колективи.

4. Учебно-преподавателска и научно-организационна дейност

Преподавателската и учебната натовареност на д-р Нонка Юркова, дм, е като редовен асистент към Катедра „Вътрешни болести, фармакология и клинична фармакология, педиатрия, епидемиология, инфекциозни и кожни болести“ на СУ „Св. Климент Охридски“ както следва:

Учебна година	Часове
2021/2022 г.	440
2022/2023 г.	470
2023/2024 г. (зимен семестър)	175

5. Докторанти, специализанти и димпломанти

Кандидатът е участвал в обучение на стажанти, специализанти и докторанти (семинарни и практически занятия)

6. Рецензии

Не открих данни за членство на д-р Нонка Юркова да е била рецензент на национални и международни научни списания.

7. Професионални умения

Д-р Нонка Юркова дм има общ трудов стаж като лекар 27 години и 6 месеца, от които като асистент 10 години и 10 месеца. От представените научни изследвания прави впечатление почти цялостната ѝ ангажираност към чернодробната трансплантация, с минимални интердисциплинарни активности. Има допълнителни умения с придобити сертификати по Конвенционална ехография – абдоминална ехография и повърхностни структури – първо ниво, абдоминална доплерова ехография – второ ниво и интервенционална и ендоскопска абдоминална ехография – трето ниво.

8. Членство в научни организации

Не открих данни за членство на д-р Нонка Юркова дм в национални и международни научни организации:

Според минималните национални изисквания и изискванията на Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Медицински факултет на СУ „Св. Климент Охридски“ и НАЦИД за заемане на академичната длъжност „ДОЦЕНТ“ д-р Нонка Юркова, дм отговаря на минималните изисквания.

За конкурса са подадени документи от двама кандидати - д-р Рада Ганчева, дм и д-р Нонка Юркова, дм. На базата на представените материали считам д-р Рада Ганчева, дм за по-подходяща, базирайки се на интердисциплинарните научни разработки и изключително впечатляващата научна продукция и вече създаден международен авторитет.

В заключение, считам, че Нонка Юркова, дм отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Медицинския факултет на СУ “Св. Климент Охридски“. Но при сравняването на двамата кандидати не мога да подкрепя на д-р Юркова да ѝ бъде присъдена академичната длъжност “доцент“ в област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.1. Медицина (Вътрешни болести).

20.08.2024 г.

Изготвил:

(проф. Борислав Георгиев, дм)

СТАНОВИЩЕ

От проф. Борислав Георгиев Георгиев, дм,
Началник на Клиника по кардиология към МБАЛ „НКБ”
Член на научното жури за конкурса за придобиване на академичната длъжност „доцент” в
област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление
7.1. Медицина (Вътрешни болести), един на половин щат,
обявен в ДВ бр. 37 от 26.04.2024 г

За горепосочения конкурс са подадени документи от двама кандидати - д-р Рада Ганчева, дм и д-р Нонка Юркова, дм. Представените от кандидатите документи са в съответствие с изискванията на регламента за академичната длъжност „доцент” и правилника на Софийски университет “Св. Климент Охридски”. Не откривам пропуски в представената документация и декларирам, че нямам общи научни трудове с двамата кандидати.

2. Научно-изследователска дейност

2.1. Публикации.

Д-р Рада Ганчева дм, хоноруван асистент по ревматология към Софийски Университет „Св. Климент Охридски“ е представила списък и копия на публикации в специализирани научни издания (статии, монографии, и др), придружени със справка за импакт-фактор и цитирания, и справка за публикации, реферирани и индексирани в световни бази данни с научна информация, издадени от съответните оторизирани органи.

1.1.1. Списък на публикации

- Защитен дисертационен труд на тема „*Подагра и сърдечно-съдов риск*“
- Монография „Бъбречни и сърдечно-съдови усложнения при подагра“, (Ганчева Р, Кундурджиев Ат, Коларов Зл). Издателство „Арбилис“, 2017, ISBN: 978-619-7063-18-9.
- Шест публикувани глави от книги
- Публикации, по група от показатели (Първи автор в 27 публикации, втори в 8, трети в 9 публикации, и в останалите последващ;)
 - Публикации с IF – 11 публикации (общ IF – 24.794)
 - Публикации в реферирани и индексирани в Scopus и Web of Science – 40 бр
 - Публикации в списания, реферирани в Google Scholar, Crossref, Semantic Scholar – 2 бр
- Първи автор на Националния консенсус за диагноза и лечение на подагра;
- Съавторство в международния консенсус на Gout, Hyperuricemia and Crystal-Associated Disease Network (G-CAN), публикуван в *Annals of the Rheumatic Diseases* през 2019 г. с IF 16.102;

1.5 Научни форуми.

За конкурса д-р Рада Ганчева е представила

- 22 участия от конгреси и конференции с публикувани резюмета в Scopus и Web of Science (11 в България и 11 международни участия с общ IF – 149.329);
- 17 участия в конгреси и конференции с публикувани резюмета в нереферирани издания (9 в български източници и 8 в международни издания);
- 9 участия на научни форуми, един от тях международен, без публикувани резюмета.

1.6 Авторство и цитирания

Общият импакт фактор на публикациите за участие в конкурса е 24.794, а индивидуалният импакт фактор на кандидата от публикации е 1.814, общ импакт фактор от публикувани резюмета – 149.329, индивидуален импакт фактор от публикувани резюмета – 30.274.

Приложени са 70 цитирания на публикации в индексирани и реферирани в Scopus и Web of Science издания. Изключени са автоцитатите, скритите автоцитати и цитирания на и в дисертационни трудове.

- Н-индекс по Scopus – 4.

1.7 Участие в научно-изследователски проекти

- 1) Д-р Рада Ганчева е Водещ изследовател в изследователски екип по Договор № Д-23/2013 г. от конкурс „Млад изследовател 2013“ на тема: „Изследване на IL-1 β , IL18 и фактори на метаболитния синдром при подагра“.
- 2) Тя е Водещ изследовател в изследователски екип по Договор № Д-9/2014 г. от конкурс „Млад изследовател 2014“ на тема: „Определяне на сонографските параметри на бъбрек, сърце, каротиди и серумните нива на IL-1 β и IL18 при болни с хронична подагра“.
- 3) Участник е в изследователски екип по Договор № Д-143/24.06.2020 г. от конкурс „Грант-2020“ на тема: „Функционални автоантитела, апоптоза и фактори на оцеляване на В лимфоцитите при пациенти с ранна форма на прогресивна системна склероза“.
- 4) Участва също в изследователски екип по Договор № Д-178/14.06.2022 г. от конкурс „Грант-2022“ на тема: „Изследване на маркери за генетично предразположение към системен лупус еритематодес“.
- 5) Участник е в изследователски екип по Договор № Д-179/14.06.2022 г. от конкурс „Грант-2022“ на тема: „Изследване на маркери за болестна активност при клиничната оценка на системен лупус еритематодес“.

3. Профил на научно-изследователската, практическа и приложна дейност

Научно-изследователската дейност на д-р Рада Ганчева обхваща предимно областта на хиперурикемията и подаграта като сърдечно-съдови рискови фактори. Едва през 2015 г се появиха публикации, разглеждащи отделните стадии на болестта и особено появата на тофи при подагра като утежняващ рисков фактор. Определянето на самостоятелното значение на хиперурикемията и подаграта като сърдечно-съдови рискови фактори е проблем, защото те са част от метаболитния синдром и обикновено протичат заедно с други силни сърдечно-съдови рискови фактори като артериална хипертония, захарен диабет, дислипидемия и др. Кандидатът проучва асимптомна хиперурикемия, подагра без тофи и подагра с тофи като използва комплексна мултимодална сонография на бъбреците, сърцето, съдовете и ставите. На тази тема е дисертационният труд „Подагра и сърдечно-съдов риск“, монографията „Бъбречни и сърдечно-съдови усложнения при подагра“, както и редица публикации с оригинални приноси:

1. За първи път кандидатът използва различен методологичен подход от дотогава провежданите, като търси връзка между сърдечно-съдовия риск и клиничните стадии на болестта и акцентът не се поставя на нивото на пикочната киселина като рисков фактор.
2. За първи път тя проучва сърдечно-съдовия риск при подагра с такъв дизайн, отразяващ комплексен подход.
3. За първи път прави комплексно сонографско изследване на болни с подагра и търси корелация между промените в бъбреците, сърцето, съдовете и ставите.
4. За първи път установява степента и измерва увеличаването на сърдечно-съдовия риск при развитието на тофи.
5. За първи път кандидатът установява, че развитието на тофи води до промени в съдовете, предимно от артериосклеротичен тип.

6. За първи път тя установява, че тофите при подагра са независим, съизмерим като сила и дори по-силен рисков фактор в сравнение с артериалната хипертония. Множественият логистичен регресионен анализ, отчита всички изследвани рискови фактори и показва, че появата на тофи повишава риска от висок резистивен индекс на общите сънни артерии (CCARI) три пъти повече в сравнение с артериалната хипертония.

За значимостта на проучването става ясно, когато на конгреса на Американския колеж по ревматология през ноември 2015 г. докладът на тема: How Strong Cardiovascular Risk Factor Are Gouty Tophi? е предшестван от интервю, а впоследствие и от участие на кандидата в пресконференция съвместно с други водещи изследователи в тази област.

Връзката на подаграта със затлъстяване, диабет и псориазис е търсена в няколко изследвания:

- В тази насока кандидатът проучва влиянието на доказаните със ставна ехография депозити от мононатриевоуратни (МНУ) кристали върху таргетните органи при болни с асимптомна хиперурикемия, болни с псориатичен артрит и придружаваща асимптомна хиперурикемия и пациенти с подагрозен артрит без тофи. Установява, че индивидите с по-голям вътреставен товар от МНУ кристали имат по-голяма съдова ригидност и по-голям товар от кристали в бъбречния интерстициум.

- В друго проучване изследва връзката между сърдечно-съдовите промени и депозитите от МНУ в ставите на пациенти с асимптомна хиперурикемия и без данни за възпалителен артрит и при болни с псориатичен артрит и съпътстваща хиперурикемия. Няма разлика в разпределението на сърдечно-съдовите рискови фактори между групите, както и не открива такава между провеждащите и непровеждащите урат-понижаваща терапия. Счита се, че при пациентите с асимптомна хиперурикемия и болните с псориатичен артрит и придружаваща хиперурикемия само предписването на урат-понижаваща терапия е недостатъчно за намаляване на вътреставния уратен товар и понижаване на сърдечно-съдовия риск.

С оригинален принос са и публикациите при пациенти с подагра в междупристъпен период, при които е търсена връзката между серумните концентрации на IL-1 β и IL-18 със сърдечно-съдовите промени, както и зависимости между серумните нива на реактивните кислородни радикали (ROS), NO радикалите и аскорбатните радикали със съдовите промени в бъбреците и общите сънни артерии при болни с подагрозен артрит без тофи и пациенти с подкожни тофи. Кандидатът прави изводите, че серумното ниво на IL-1 β и IL-18 не отразява тежестта на подаграта и сърдечно-съдовия риск в междупристъпния период. В нивото на оксидативния стрес няма разлика между по-ранния и късния стадий на болестта, но степента на възпаление е по-висока при наличието на тофи. Не е установена връзка между серумните концентрации на продуктите на ROS, радикалите на азотния оксид и аскорбатните радикали с артериосклеротичните съдови промени в бъбреците и каротидните артерии. При болните с подагра хроничното възпаление е с водеща роля в процеса на атерогенеза.

С оригинален принос е и проучване на морфологичните и имунофлуоресцентните промени в бъбречния биоптат на пациенти с асимптомна хиперурикемия и подагра. В процента на увредените гломерули както и в честотата на мезангиалната пролиферация няма разлика между асимптомната хиперурикемия и подаграта. Делът на пациентите с фиброза в интерстициума > 50% е сигнификантно по-голям в групата с подагра, но не се открива разлика в разпределението на пациентите с тубулната атрофия > 50%. Както при асимптомната хиперурикемия, така и при подаграта има отлагане на имунни депозити субепително, субендотелно, в мезангиума и в съдовите стени. При подагра бъбреците са засегнати в много по-голяма степен. Кандидатът приема, че за това са отговорни не само серумната пикочна киселина, но и отложените в бъбречния интерстициум мононатриевоуратни кристали, които предизвикват хроничен възпалителен процес последван от фиброза. Смята, че активирането на

първичната имунна система от разтворимата пикочна киселина заедно със сформираните кристали индуцира провъзпалително състояние в организма, което активира системата на комплемента с последващо отлагане на имунни депозити в бъбреците.

Кандидатът оценява асоциацията между асимптомната хиперурикемия и бъбречното увреждане. Асимптомната хиперурикемия независимо от наличието на вътреставни МНУ кристали се свързва със сходна бъбречна увреда. Сърдечно-съдовият риск е по-висок при МНУ депозити в ставите.

С оригинален принос са разработките свързани с изследването на кардиореналния синдром. За първи път у нас кандидатът провежда изследване в екип чрез комплексна мултимодална сонография и въвеждат понятието „рискова хемодинамика“.

С оригинален принос са и разработките, с които се открива, че при напредване на хроничната бъбречна недостатъчност измененията в съдовете са преди всичко от артериосклеротичен тип, а не от атеросклеротичен. Оригинални са и проучванията доказващи зависимости между резистивния индекс на общите каротидни артерии и диастолната функция на лява камера в отделните стадии на подаграта, както и промените в морфологията на сърцето и систолната функция при наличието на тофи.

Редица публикации с големи колективи са в областта на диагностиката, имунологичните механизми, лечението и оценката на качеството на живот при анкилозиращ спондилит, ревматоиден артрит, системен лупус еритематодес, болест на Съогрен и други.

Кандидатът описва и клинични случаи и редки състояния в реферирани и индексирани списания – ретроперитонеална фиброза, гигантоклетъчен артериит причиняващ парализа на околомоторния нерв, пахидермопериостит с антисинтетазен синдром, невробехчет, питириазис лихеноидес хроника започващ с палпируема пурпура след стрептококова инфекция, рабдомиолиза след прием на медикаменти, blu-toe syndrome, синдром на лешникотрошачката, болест на Whipple, полимиалгия ревматика с ангионевротичен едем, развил се при хронично лечение с ACE-инхибитор, системна саркоидоза с перфорация на предната носна преграда, придобита форма на атипичен хемолитично-уремичен синдром, бързопрогресиращ гломерулонефрит при грануломатоза с полиангиит, паранеопластичен дерматомиозит от овариален карцином (доклад).

4. Учебно-преподавателска и научно-организационна дейност

Преподавателската и учебната натовареност на д-р Рада Ганчева, дм, е като редовен асистент по ревматология към МУ-София през периода 2020-2022 и към Катедра „Вътрешни болести, фармакология и клинична фармакология, педиатрия, епидемиология, инфекциозни и кожни болести“ на СУ „Св. Климент Охридски“ както следва:

Учебна година	Часове
2020/2021 г	268
2021/2022 г.	258
2022/2023 г.	117

5. Докторанти, специализанти и дипломанти

Д-р Рада Ганчева е ръководител на 1 специализант от 01.09.2023 г.

6. Рецензии

Д-р Рада Ганчева е рецензент на списанието *Rheumatology International* за 2017 г. (IF: 1.952).

7. Професионални умения

Д-р Рада Ганчева, дм *има общ трудов стаж 11 години и 4 месеца, от които като редовен асистент – 2 учебни години и хоноруван преподавател - учебни 2 години.*

За качествата ѝ на клиничен ревматолог играят участието и завършването на много национални и международни курсове по ревматология. За разностранната ѝ научна и професионална реализация от голямо значение е и владееенето на английски език.

8. Членство в научни организации

Д-р Рада Ганчева е член на следните национални и международни научни организации:

- Член на Българското Дружество по Ревматология
- Член на Българското Дружество по Остеопороза и Остеоартроза
- Член на Gout, Hyperuricemia and Crystal-Associated Disease Network (G-CAN)

Според минималните национални изисквания и изискванията на Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Медицински факултет на СУ „Св. Климент Охридски“ и НАЦИД за заемане на академичната длъжност „ДОЦЕНТ“ д-р Рада Ганчева, дм отговаря на повече от минималните изисквания с 2033.4 т.

Въз основа на горепосочените данни за д-р Рада Ганчева, дм, тя може да бъде характеризирана като:

- Задълбочен и продуктивен изследовател, способен на самостоятелна научна работа в областта на вътрешните болести,
- Изграден и компетентен специалист.

За конкурса са подадени документи от двама кандидати - д-р Рада Ганчева, дм и д-р Нонка Юрукова, дм. На базата на представените материали считам д-р Рада Ганчева, дм за подходяща, базирайки се на интердисциплинарните научни разработки и изключително впечатляващата научна продукция и вече създаден международен авторитет.

В заключение, считам, че д-р Рада Ганчева, дм отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Медицинския факултет на СУ “Св. Климент Охридски“. Предлагам на уважаемото научно жури да ѝ бъде присъдена академичната длъжност “доцент” в област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.1. Медицина (Вътрешни болести).

20.08.2024 г.

Изготвил:

(проф. Борислав Георгиев, дм)